

Univerza v Mariboru

Ekonomsko-poslovna fakulteta

SPOROČILO ZA JAVNOST

Novo poročilo GEM 2023/2024 o trajnosti in podjetništvu:

Ozaveščenost in dejanja

Marec 2025. London, Združeno kraljestvo – Globalno poročilo GEM 2023/2024 z naslovom »Sustainability and Entrepreneurship Report: Awareness and Actions« je prvo poročilo GEM, ki celovito obravnava povezavo med trajnostnim razvojem in podjetništvom. Ugotavlja, da so podjetniki po svetu vse bolj motivirani s skrbjo za okolje in družbo, pri čemer mnogi trajnost že vključujejo v svoje strategije in dejanja – ne glede na to, ali poznajo cilje trajnostnega razvoja Združenih narodov (SDG) ali ne.

GEM preučuje vse podjetnike, ne le socialnega podjetništva

Poročilo se ne osredotoča le na socialne podjetnike, ki reinvestirajo dobiček v družbene in okoljske cilje, temveč vključuje vse podjetnike, tudi tiste iz tradicionalnih, v dobiček usmerjenih sektorjev. Ključna je opredelitev t. i. »trajnostno usmerjenih podjetnikov«, ki izpolnjujejo štiri kriterije:

- motivacija ustvariti pozitiven vpliv v svetu,
- sprejetje trajnostnih ukrepov v zadnjem letu,
- vključitev trajnostnega razvoja v dolgoročno strategijo,
- prioriteta trajnosti pred dobičkom ali rastjo.

V več kot 150.000 anketah v 62-ih državah se je delež podjetnikov, ki izpolnjujejo vse štiri pogoje, močno razlikoval – od 15 % v Gvatemali do manj kot 1 % v Kazahstanu. V skoraj polovici držav (29 od 62) je bil ta delež nižji od 2 %.

V 34 od 62 gospodarstev je vsaj 20 % novih podjetnikov trajnostno naravnanih.

Evropski podjetniki manj pogosto dajejo prednost trajnosti pred dobičkom, kar je pomembno vodilo za oblikovalce politik.

15 % podjetnikov v Gvatemali izpolnjuje vse štiri trajnostne pogoje – največ v svetu.

Izvršna direktorica GEM, dr. Aileen Ionescu-Somers, izpostavlja: »Svet nujno potrebuje podjetnike, ki ustvarjajo vzdržne tržne rešitve za največje izzive človeštva, ne da bi pri tem povzročali nove dolgoročne okoljske ali družbene škode.« Prof. dr. Niels Bosma, sourednik poročila, pa opozarja, da države pogosto vlagajo predvsem v velike korporacije. Po njegovem mnenju bi morali več spodbud preusmeriti k podjetnikom, zlasti v zgodnjih fazah razvoja.

GEM Global
Entrepreneurship
Monitor

GEM 2023/2024
Sustainability and
Entrepreneurship Report:
Awareness and Actions

Center
WOMEN'S
BUSINESS
| BertelsmannStiftung

Publikacija je dostopna na:

[https://www.gemconsortium.org/
file/open?fileId=51637](https://www.gemconsortium.org/file/open?fileId=51637)

Dodatne informacije:

Prof. dr. Barbara Bradač Hojnik
Ekonomsko-poslovna fakulteta
Univerza v Mariboru
Tel.: 02 22 90 256
E-mail: barbara.bradac@um.si

Univerza v Mariboru

Ekonomsko-poslovna fakulteta

Strateško odločanje in vključevanje trajnostnih vidikov

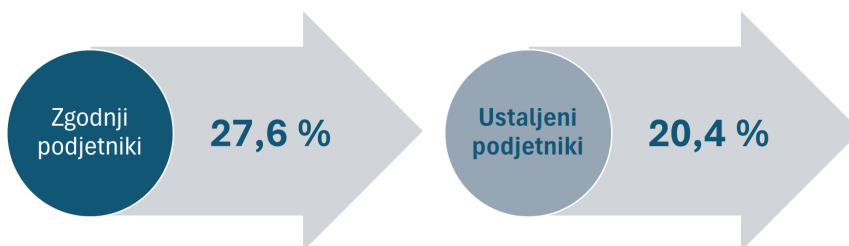
Večina zgodnjih in ustaljenih podjetnikov po svetu vključuje trajnostne dejavnike v svoje strateške odločitve. Več kot 70 % podjetnikov v 42-ih od 62 gospodarstev poroča, da pri odločanju upoštevajo družbeni vpliv, medtem ko jih nekoliko manj redno ocenjuje tudi okoljske vidike.

Poročilo razkriva, da so podjetniki v iz razvitih držav – zlasti Evrope – manj nagnjeni k vključevanju družbenih in okoljskih vplivov v strateško odločanje v primerjavi s podjetniki iz Latinske Amerike ali Azije, kjer je ozaveščenost o vplivih pogosto večja zaradi neposrednih izkušenj z okoljskimi in družbenimi izzivi.

Ozaveščenost o ciljih SDG: priložnost za boljše odločitve

Podjetniki, ki so seznanjeni s cilji SDG, jih pogosto uporabljajo kot referenčni okvir pri postavljanju prioritet v svojih podjetjih. V obdobju 2021–2023 je vsaj vsak četrti nov podjetnik poznal SDG-je v 17-ih od 23 gospodarstev z visokim dohodkom, a le v 4-ih od 13-ih gospodarstev s srednjim dohodkom – in v nobenem z nizkim dohodkom.

Poznavanje SDG ciljev med slovenskimi podjetniki

V 17-ih od 23 evropskih gospodarstev je vsaj eden od 4-ih zgodnjih podjetnikov poročal, da pozna SDG-je. A poznavanje še ne pomeni tudi dejanskega upoštevanja – manj kot eden od 6-ih podjetnikov v državah, kot so Norveška, Italija in Poljska, izpolnjuje vse štiri trajnostne kriterije.

O Globalnem podjetniškem monitorju

Nosilec slovenskega dela raziskave GEM je Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru, ki skupaj z raziskovalci nacionalnih timov drugih držav tudi aktivno soustvarja nadaljnji razvoj vsebine in metodologije raziskave. Slovenski raziskovalni tim sestavljajo prof. dr. Karin Širec (vodja), prof. dr. Polona Tominc, prof. dr. Barbara Bradač Hojnik, izr. prof. Katja Crnogaj, mag. Matej Rus in zasl. prof. dr. Miroslav Rebernik.

Sponzorji raziskave GEM 2023/2024 o trajnosti v podjetništvu so bili Cartier Women's Initiative, Bertelsmann Stiftung, The School of Management Fribourg (HEG-FR), Schwab Foundation for Social Entrepreneurship ter nacionalni timi GEM. Slovenski del raziskave GEM financira SPIRIT, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport in Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS v okviru raziskovalnega programa P5-0023 ter Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru.

Sponzorji:

n.a.k.v.i.s
Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije